

**Opolnomočenje učencev
z izboljšanjem bralne pismenosti in dostopa do znanja**
dr. Fani Nolimal, Zavod RS za šolstvo

Opolnomočenje učencev z izboljšanjem bralne

Pismenost

- Obvladovanje pismenosti je bilo že v petdesetih letih preteklega stoletja s strani UNESCO opredeljeno kot temeljna spretnost in temeljna človeška vrednota, ki prinaša ***napredek, razvoj, svobodo, ozaveščanje, enakost in demokracijo (Možina 1999).***

Bralna pismenost – PISA in PIRLS

Razviti zmožnosti učencev, da samostojno pridobivajo informacije, jih povezujejo in interpretirajo, si na osnovi informacij ustvarjajo celostne pomenske predstave in razlage pojavov ter dogodkov, razmišljajo o njih in jih vrednotijo, razvijajo argumente za takšno ali drugačno delovanje na osnovi informacij, se znajdejo v novih situacijah, kritično primerjajo, sklepajo itn. (Načrt projekta BP 2011)

Predstavitev projekta

- Sodelujoče šole (ki):
 - z **zelo nizkimi** ali **zelo visokimi** dosežki pri NPZ iz slovenščine in/ali matematike v zadnjih 5 letih;
 - s **problematico primanjkljajev učencev**, ki izhajajo iz manj spodbudnega socialno-ekonomskega družinskega okolja;
 - so pripravljene na **izmenjavo izkušenj** (npr. z multipliciranjem);
 - imajo **izkušnje** z razvojno-raziskovalnim delom;
 - so oddale **popolno** in **kakovostno prijavo, kakovosten načrt** šolskega razvojnega projekta.
- Projektni tim
- Vsebinski okvir: **ZLOŽENKA**

Vsebina ZLOŽENKE

- Osnovni namen projekta
- Dva večja vsebinska sklopa:
 1. sklop: **Opolnomočenje učencev z izboljšanjem bralne pismenosti – razvoj pedagoških strategij**
 2. sklop: **Dvig kulturnega in socialnega kapitala**
- Zmožnosti, ki jih bomo razvijali
- Ustvarjanje in vzdrževanje spodbudnega učnega okolja, ki omogoča izzive
- **Dejavnosti za opolnomočenje učiteljev in učencev**
- Vsebine/področja delovanja

Dejavnosti za opolnomočenje učiteljev in učencev

- ...
- krepitev (diferenciranega) **pedagoškega procesa** v smeri, ki omogoča **bralno razumevanje** in doseganje višjih ravni **bralne pismenosti** vseh skupin učencev in posameznikov, npr. obvladovanje bralnih učnih strategij, različnih jezikovnih zmožnosti, kritično branje itn.;
- ...

Kako je mogoče razvijati branje z razumevanjem?

Kognitivni vidik

- Z razvojem ustrezne ravni jezikovnega znanja
- Z učenjem in uporabo strategij za branje z razumevanjem
 - Povzemanje vsebine
 - Povezovanje posameznih delov
 - Oblikovanje sklepov
 - Spremljanje/preverjanje lastnega razumevanja
- Z oblikovanjem vizualnih prezentacij
- Z refleksijo lastnega bralnega procesa ...

Se nadaljuje ...

Motivacijski vidik

- Z visokimi pričakovanji do vseh otrok
- Z možnostjo izbire:
 - literature, virov, vrste besedil (digitalna idr.) časa, oblike in načina predstavitve ...
- Z branjem v paru ali večji skupini
- S čim pogostejšim izpostavljanjem različnim bralnim dražljajem

• ...

Strokovno usposabljanje učiteljev

“Zgledi vlečejo ...”

DELAVNICA o didaktičnih strategijah

Cilj: izkušensko spoznavanje didaktičnih strategij

Kaj smo želeli?

- Nadgraditi **didaktično znanje** in izkušnje.
- Učitelje **aktivno** vključiti v usvajanje in nadgradnjo znanja in strategij.
- Omogočiti **induktivno pot** spoznavanja didaktičnih konceptov in strategij.
- Uporabiti **branje z razumevanjem** kot temeljno dejavnost za spoznavanje vsebine oz. **samostojno učenje**.

Refleksija po izvedbi

- Kako se počutite?

*“Utrujeno, vendar prijetno ... Ne vem, kdaj je minil
ves ta čas ...”*

- Ali v razredu uporabljate strategije
samostojnega učenja?
 - Kako pogosto? Zakaj ne bolj pogosto?

Odgovori:

*“Nimamo ustreznih virov ... Priprava gradiv je preveč zamudna ...
Bojim se, da nekateri učenci ciljev na tak način ne bi dosegli...”*

ZAKAJ???

Se nadaljuje ...

- Ali pri vašem predmetu razvijate branje z razumevanjem?
 - Kako?
- Ali uporabljate strategije za preverjanje razumevanja besedil iz učbenika?
 - Kako to preverjate? ...
- Katere strategije bralnega razumevanja smo uporabili v naših primerih?
 - Jih je mogoče vključiti v pouk vseh predmetov?

KAKO?